

Հայոց լեզու

Հայերեն, Հայոց լեզու, հայերի, հայ ժողովրդի լեզուն. խոսվում է Հայաստանի Հանրապետությունում, ԼՂՀ-ում, ինչպես նաև Սփյուռքում: Պատկանում է հնդեվրոպական լեզվաընտանիքին, որի մեջ ներկայանում է սատեմ խմբում՝ որպես ինքնուրույն, անկախ ճյուղ (միջին դիրք է գրավում հունական, սլավոնական և իրանական լեզվաճյուղերի միջև):

Հայերենը աշխարհի հնագույն լեզուներից մեկն է. այն հնդեվրոպական միասնական շրջանից ինքնուրույն, անկախ զարգացման ուղի է մտել շատ վաղ ժամանակներում: Ըստ առավել հավանական մեկնաբանության՝ հայոց լեզուն սկզբնապես հաստատվել է հնդեվրոպական նախնական տարածքի գրեթե կենտրոնական արեալում: Հնդեվրոպական բարբառային տրոհման վաղագույն շառավիղներից մեկը եղել է հենց հայերենը (հայկական ճյուղը). այդ են վկայում, օրինակ, նրա հորինվածքի հնատիպ տարրերը: Բնականաբար չի կարելի խստագույնս զուգահեռներ տանել հայ ժողովրդի էթնիկական ծագման ու հայերենի կազմավորման միջև: Հայերի էթնիկական ակունքները միատարր չեն, թեև դրանց հիմնական երակը սերում է հայասա ցեղամիությունից: Ազգակից ու ոչ ազգակից ցեղերի համախմբումը, միավորումը, լեզվական միասնականացումը և հայ ժողովրդի պետքկանորեն կազմավորվելը մեծապես նպաստել են հայերենի գործառնությունների ոլորտի ընդլայնմանը: Դեռևս նախամեսրոպյան շրջանում նրանով ստեղծվել է բանավոր գրականություն, կատարվել են թատերական ու գուսանական ներկայացումներ, հեթանոսական պաշտամունքային արարողություններ, ապա և՛ քրիստոնեական քարոզչություն ու արքունական գործառնություններ: Գրավոր լեզու է դարձել 5-րդ դարի սկզբներին: Արդեն նույն դարում նրանով ստեղծվել է ինքնուրույն ու թարգմանական հարուստ գրականություն: